

Renata MADYDA-LEGUTKO, Judyta RODZIŃSKA-NOWAK, Joanna ZAGÓRSKA-TELEGA

OPATÓW, Fpl 1. Ein Gräberfeld der Przeworsk-Kultur im nordwestlichen Kleinpolen.
Tafeln (red. J. Andrzejowski) Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica Instytut
Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego

Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie

Warszawa-Kraków 2011

464 s. + 9 wklejek; 30 cm.

ISSN 1426-3998

ISBN 978-83-927585-9-4 (Fundacja Monumenta Archaeologica Barbarica)

ISBN 978-83-934218-1-7 (Uniwersytet Jagielloński. Instytut Archeologii)

ISBN 978-83-60099-42-1 (Państwowe Muzeum Archeologiczne)

Opatów, gm. loco, woj. śląskie, stan. 1
Ciałopalne cmentarzysko ludności kultury przeworskiej w Opatowie jest jak dotąd największą całkowicie przebadaną nekropolą ludności kultury przeworskiej. Prace wykopaliskowe, rozpoczęte tu w 1938 roku przez Tadeusza Reymana i Stefana Noska z Muzeum Archeologicznego w Krakowie (1938), wznowił w 1956 i doprowadził do końca w 1983 roku profesor Kazimierz Godłowski z Instytutu Archeologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ramy chronologiczne użytkowania cmentarzyska w Opatowie obejmują cały okres rozwoju lokalnego skupienia osadniczego w dorzeczu Liswarty. Nekropola ta była użytkowana przez około 300 lat,

tj. w przybliżeniu od połowy II wieku do pierwszych dziesięcioleci V wieku po Chr. Z okresem tym, odpowiadającym 10 generacjom, wiązać można około 1000 obiektów, wśród których, oprócz grobów jamowych i popielnicowych, są obiekty typu bustum, obiekty warstwowe, rowkowe, ustryny oraz paleniska. Stratygrafia horyzontalna cmentarzyska w Opatowie stała się dla profesora K. Godłowskiego podstawą studiów nad chronologią kultury przeworskiej w młodszym i późnym okresie rzymskim, których wyniki mają ponadregionalne znaczenie. O wyjątkowym charakterze cmentarzyska decydują zróżnicowane formy ciepłopalnego obrządku pogrzebowego oraz wyraźnie uchwytnie przemiany w obrzędowości funeralnej w poszczególnych stadiach chronologicznych jego użytkowania. Część 2. monografii – tablice – obejmują 397 tablic formatu A4 i A3 z ilustracjami planów i przekrojów poszczególnych obiektów lub ich zespołów wraz z rysunkami zabytków wchodzących w skład ich inwentarzy, 12 tablic z ilustracjami obiektów zniszczonych i tzw. skupisk znalezisk, 53 tablice z rysunkami tzw. znalezisk luźnych oraz 13 barwnych tablic fotograficznych, a także wielkoformatowy drukowany plan cmentarzyska (wkładka).